

Protocol Gastouderopvang

Inleiding

Dit protocol is opgesteld door de Brancheorganisatie Kinderopvang, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang, BOinK, in samenspraak met SZW en in afstemming met Voor Werkende Ouders en FNV. Het protocol dient als handreiking voor de kinderopvangsector bij het werken in tijden van COVID-19 en vormt een vertaling van de richtlijnen van het RIVM naar de specifieke situatie van de gastouderopvang.

Het RIVM heeft een [Generiek kader Kinderopvang en scholen \(0-12 jaar\) | RIVM](#) opgesteld waarin de maatregelen van de Rijksoverheid en de adviezen van het OMT en het RIVM voor kinderopvangsector en onderwijs om de verspreiding van COVID-19 zoveel mogelijk te voorkomen worden gebundeld. In dit protocol Kinderopvang zijn de maatregelen opgenomen zoals die gelden voor de kinderopvangsector, de adviezen uit het Generiek Kader zijn in dit protocol verwerkt.

Het protocol kinderopvang & COVID-19 is geen wet of formele regeling. Wel zijn er maatregelen in dit protocol opgenomen die (ook) een juridische grondslag hebben, bijvoorbeeld in de Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19 of die raken aan het Veiligheids- en gezondheidsbeleid uit de Wet kinderopvang.

In de gastouderopvang gelden de kwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet kinderopvang. Vanuit GGD GHOR NL is er een werkwijze opgesteld met adviezen voor GGD'en over hoe te handelen bij overmachtssituaties als gevolg van corona, waarbij de gastouder verantwoordelijk is voor het bieden van verantwoorde gastouderopvang in een veilige en gezonde omgeving. Het is de gastouder zelf die uiteindelijk beslist hoe maatregelen op de locatie worden geïmplementeerd.

Het gastouderbureau heeft bij het opstellen van de jaarlijkse risico-inventarisatie sinds de uitbraak van het COVID-19 virus rekening gehouden met de maatregelen opgelegd door de overheid en het RIVM om risico's rondom COVID-19 besmetting binnen de gastouderopvang te voorkomen, vermijden of de gevolgen te beperken.

Dit protocol kan worden aangepast naar aanleiding van ervaring uit de praktijk of wijzigingen in de richtlijnen van het RIVM. De Rijksoverheid communiceert over dit protocol via www.rijksoverheid.nl en www.veranderingenkinderopvang.nl.

Protocol Gastouderopvang

Algemene maatregelen Kinderopvang

De kinderdagopvang (KDV 0-4 jaar) en de gastouderopvang (0-12 jaar) zijn regulier geopend.

De laatste versie van de adviezen van het RIVM zoals opgenomen in het [Generiek kader Kinderopvang en scholen \(0-12 jaar\) | RIVM](#) is het uitgangspunt van alle maatregelen, aangepast voor de kinderopvangsector. De volgende algemene maatregelen zijn van kracht en nemen kinderopvangorganisaties in acht:

Afstand houden:

Per 25 februari 2022 geldt er geen verplichting en dringend advies meer om 1,5 meter afstand te houden. Wel blijft het advies gelden om elkaar waar mogelijk de ruimte te geven. De gastouder kan aanvullende maatregelen blijven treffen, bijvoorbeeld om drukte te voorkomen.

Hygiënevoorschriften:

Gastouders dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd. De gastouder wordt verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van deze hygiënemaatregelen. Onderstaande punten zijn een aanvulling op de standaard hygiënemaatregelen in de gastouderopvang. Zie ook de [Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang | RIVM](#).

- Zorg dat je zowel zelf als gastouder, als voor kinderen een goede handhygiëne kunt aanhouden. Zorg bijvoorbeeld voor water en zeep, papieren zakdoekjes, eigen handdoek. Faciliteer het handen wassen in ieder geval: bij aankomst op de gastouderopvang, na het buiten spelen, voor het (klaarmaken van) eten, na toiletbezoek, na contact met dieren en bij vieze of plakkerige handen. Een alternatief voor handen wassen met water en zeep kunnen reinigingsdoekjes voor de handen zijn. Zie ook [Hygiëne en COVID-19 | RIVM](#).
- Communiceer over de hygiënemaatregelen en laat iedereen deze zo nauwkeurig mogelijk opvolgen: zit niet met je handen aan je gezicht, schud geen handen, hoest of nies in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze daarna weg.
- Zorg voor instructies om de (jongere) kinderen te helpen met het goed leren handen wassen en hoest- en nieshygiëne aan te houden.
- Maak extra vaak de materialen schoon waar huisgenoten en kinderen gebruik van maken en de plekken die vaak aangeraakt worden (hotspots).
- Zorg voor voldoende (hand)zeep en papieren handdoekjes bij het toilet.
- Maak na iedere werkdag de opvang goed schoon.
- Reinig je handen met water en zeep. Zo kun je ziekteverwekkers verwijderen. Handenwassen werkt het beste bij de preventie van besmetting.
- Wees terughoudend met het gebruik van handdesinfectiemiddelen bij kinderen vanwege het gevaar van vergiftiging door inname van deze middelen.

De ouder wordt geacht om schone spullen voor het kind/de kinderen mee te geven aan de gastouder. Denk hierbij aan schone kleding, doekjes en knuffels wassen, spenen en flessen uitkoken.

Ventilatie en binnenklimaat

- Zorg ervoor dat de ventilatie voldoet aan de regelgeving ([Bouwbesluit](#)) en geldende richtlijnen.
- Zorg voor voldoende ventilatie door of ramen op een kier te zetten, of via roosters of kieren, of met mechanische ventilatiesystemen. Gebruik voor praktische tips en advies de [app Schone Lucht](#)

Protocol Gastouderopvang

- Lucht de opvangruimtes en andere ruimtes elke dag regelmatig. Doe dat niet als er meerdere mensen in de ruimte aanwezig zijn. Doe dit bijvoorbeeld vóór aankomst van de kinderen of tijdens het buitenspelen door de ramen en deuren 10 à 15 minuten tegenover elkaar open te zetten.

Halen en Brengen

Per 25 februari 2022 geldt er geen dringend advies meer om 1,5 meter afstand te houden. Ook is de wettelijke verplichting om 1,5 meter afstand tot andere volwassenen (ouders/verzorgers) te bewaren komen te vervallen. Extra voorzorgsmaatregelen treffen om afstand tijdens haal- en brengmomenten te garanderen zijn dus niet noodzakelijk, maar de gastouder kan hier een eigen afweging in maken. Wel blijft het advies gelden om elkaar waar mogelijk de ruimte te geven.

Ouders mogen niet naar de opvang in de volgende situaties:

- Een ouder mag kinderen niet zelf brengen of halen als er sprake is van corona-gerelateerde klachten en/of als de betreffende ouder wacht op de testuitslag. Als de testuitslag van de ouder negatief is, mag de ouder wel weer brengen en halen.
- Als de testuitslag van de ouder positief is of de ouder nog in quarantaine zit, mag de ouder het kind niet brengen en halen. Bij een positieve zelftest blijft de ouder thuis. De ouder blijft ten minste 5 dagen in isolatie en moet daarna ten minste 24 uur klachtenvrij zijn voor de ouder het kind weer kan brengen en halen.

Vervoer van kinderen

Gastouders die kinderen vervoeren in een auto/personenbusje zijn met ingang van 23 maart 2022 niet meer verplicht om een mondneusmasker te dragen, wel wordt het dragen van een mondneusmasker geadviseerd. Voor meer informatie over welke mondkapjes geschikt zijn, zie [Welke mondkapjes mag ik gebruiken? | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)

Besmettingen, testen en quarantaine

Categorieën contacten BCO (bron- en contactonderzoek)

1. Huisgenoten: huisgenoten van de positief geteste persoon.
2. Overige nauwe contacten: personen die in totaal (binnen 24 uur) langer dan 15 minuten op minder dan 1,5 meter afstand contact hadden met de positief geteste persoon tijdens diens besmettelijke periode.
3. Overige niet nauwe contacten: personen die langdurig contact (langer dan 15 minuten) hadden met de bevestigde persoon op meer dan 1,5 meter afstand in dezelfde ruimte, bijvoorbeeld op kantoor, in de klas of tijdens vergaderingen. Personen die op minder dan 1,5 meter contact hadden met de bevestigde persoon tijdens diens besmettelijke periode gedurende minder dan 15 minuten.

Let op: Voor medewerkers in de kinderopvang en van de school geldt dat zij een quarantaineadvisie krijgen indien zij een nauw contact (categorie 2) zijn van een volwassen index op opvang of school (bijvoorbeeld een andere medewerker).

Besmetting of uitbraak op locatie:

In het geval van een positieve besmetting onder gastouder/stagiaire/huisgenoot of kinderen op een locatie informeert de gastouder de vraagouders. De gastouder hoeft een uitbraak niet te melden bij de GGD. De gastouder en het gastouderbureau kunnen de GGD raadplegen bij een bijzondere uitbraak, zodat deze kan adviseren over eventuele maatregelen in een specifieke situatie (zie ook

Protocol Gastouderopvang

‘Bijzondere uitbraken’) en neemt contact op voor overleg indien nodig, bijvoorbeeld bij:

- Overweging van sluiting van de locatie
- Onrust en/of media aandacht
- Melding van bijzondere verschijnselen, zoals bijvoorbeeld meerdere kinderen die in het ziekenhuis worden opgenomen
- Bij twijfels en vragen van de gastouder in het algemeen
- Bij kwetsbare kinderen (indien door eigen behandelaar wordt aangegeven dat een kind echt kwetsbaar is) zodat eventueel meegedacht kan worden aan maatwerk

De GGD geeft, indien van toepassing, adviezen of neemt de regie in de te nemen maatregelen.

Er is sprake van een uitbraak als er binnen een groep 3 of meer gevallen (zowel kinderen als medewerkers) zijn binnen 7 dagen. Bij een uitbraak hoeven kinderen niet in quarantaine. Zij krijgen het advies om bij (milde) klachten een (zelf)test te doen. Bij een uitbraak (ongeacht of dit kinderen of volwassenen betreft) krijgen gastouders/medewerkers wel een quarantaineadvies. Hierop kunnen uitzonderingen van toepassing zijn, zie hiervoor ‘Quarantaineregels’ van dit protocol.

Bijzondere uitbraken

In principe wordt er geen quarantaine meer geadviseerd voor de kinderen indien er meerdere besmettingen zijn in een groep. Alleen bij een bijzondere uitbraak kan de GGD besluiten toch een quarantaineadvies te geven voor een groep. Hiervoor is maatwerk nodig vanuit de GGD. Dit betreft uitzonderlijke situaties. Zie voor meer informatie [Handreiking contact- en uitbraakonderzoek COVID-19 bij kinderen \(0 t/m 12 jaar\)](#)

Gebruik van zelftesten

- Zie voor informatie over in welke situaties bij volwassenen zelftesten gebruikt kunnen worden: [Situaties waarin u wel of geen corona zelftest gebruikt](#)
- Zie voor informatie over in welke situaties bij kinderen zelftesten gebruikt kunnen worden: [Corona zelftest afnemen bij kind](#)
- Is de uitslag van de zelftest positief? Vanaf 11 april hoef je na een positieve zelftest geen confirmatietest meer te doen bij de GGD, tenzij je een herstelbewijs nodig hebt.
- Was de uitslag van de zelftest negatief, maar blijven de klachten langer? Doe dan ook de volgende dag een zelftest.

Quarantaineregels

Voor iedereen met klachten geldt: doe een zelftest.

- Voor kinderen t/m 17 jaar die categorie 1- of categorie 2-contact zijn van iemand die positief getest is op COVID-19 geldt dat zij niet in quarantaine hoeven.*
- Voor medewerkers die categorie 1- of categorie 2-contact zijn van iemand die positief getest is op COVID-19 geldt dat zij 10 dagen in quarantaine gaan. Op 5 dag na het laatste contact doe je een zelftest. Is de uitslag negatief? Dan wordt de quarantaine opgeheven.
- Zie ook [leefregels quarantaineperiode](#)

Uitzonderingen op de quarantaineregels

- Je hebt de boosterprik langer dan een week geleden gehad en hebt geen klachten, of;
- Je bent in het jaar 2022 positief getest en hersteld en hebt geen klachten, of;

Protocol Gastouderopvang

- Je bent volgens jouw werkgever een werknemer in een essentieel bedrijfsproces en hebt geen klachten. Zie hiervoor de [Handreiking essentiële bedrijfsprocessen in de kinderopvang van de branchepartijen](#).

Uitwerking Test- en thuisblijfgeregels kinderen 0 t/m 3 jaar

Kinderen van 0 t/m 3 jaar moeten thuisblijven als zij:

- klachten hebben en een positieve zelftest hebben
- contact hebben gehad met iemand met COVID-19 (een huisgenoot of een nauw contact) én klachten hebben die passen bij COVID-19;
- een quarantaineadvies hebben vanwege een (aanhoudende) uitbraak in een groep in de opvang (alleen in bijzondere gevallen, advisering via de GGD).

Als bovenstaande niet van toepassing is, mogen kinderen van 0 t/m 3 jaar naar de opvang, ook indien er sprake is van de volgende klachten:

- verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen en keelpijn);
- af en toe hoesten;
- bekende chronische luchtwegklachten, astma of hooikoorts zonder koorts en/of benauwdheid;

Kinderen moeten thuisblijven bij verergering van deze klachten met hoesten, koorts en/of benauwdheid, of als zij positief zelftesten.

Kinderen die recent (binnen 8 weken na de positieve test) zijn hersteld van een corona-infectie hoeven niet opnieuw getest te worden (ook niet bij milde klachten).

Via de beslisboom kunnen ouders zelf nagaan of kinderen naar de opvang kunnen of thuis moeten blijven.

Uitwerking Test- en thuisblijfgeregels kinderen 4 t/m 12 jaar

Kinderen van 4 t/m 12 jaar moeten thuisblijven als zij:

- klachten hebben passend bij corona – ook als zij alleen verkoudheidsklachten (loopneus, neusverkoudheid, niezen en keelpijn) hebben en/of af en toe hoesten- zij doen een zelftest
- een quarantaineadvies hebben vanwege een (aanhoudende) uitbraak in een groep/klas op school of in de opvang. (alleen in bijzondere gevallen, advisering via de GGD).

Als bovenstaande niet van toepassing is, mogen kinderen van 4 t/m 12 jaar naar de opvang en school, ook indien er sprake is van bekende chronische luchtwegklachten, astma of hooikoorts zonder koorts en/of benauwdheid

Kinderen die recent (binnen 8 weken na de positieve test) zijn hersteld van een corona-infectie hoeven niet opnieuw getest te worden (ook niet bij milde klachten).

Via de beslisboom kunnen ouders zelf nagaan of kinderen naar de opvang kunnen of thuis moeten blijven.

Protocol Gastouderopvang

Uitwerking testen en thuisblijfgeregels – gastouders en gastouderopvang

Raadpleeg de [Quarantainecheck](#) van de Rijksoverheid.

Aanvulling op de quarantainecheck:

- Uitzondering voor medewerkers in essentiële bedrijfsprocessen: zie hiervoor de [Handreiking essentiële bedrijfsprocessen in de kinderopvang](#) van de branche partijen.
- Uitzondering bij 1 of 2 besmettingen onder kinderen op de groep: de gastouder hoeft niet in quarantaine wanneer er 1 of 2 kinderen op de groep besmet zijn. **Let op:** Bij een uitbraak van 3 of meer besmettingen binnen de groep (ongeacht of dit kinderen of volwassenen betreft) krijgen gastouders **wel** een quarantaineadvies.

De gastouder hoeft voor de gastouderopvang geen eigen stappenplan (handelingsperspectief) op te stellen voor besmettingen of uitbraken op opvang. Wel kan een gastouderopvang tijdelijk moeten sluiten als gevolg van de quarantaineregels bij een besmetting op de locatie. Zie verder onder het hoofdstuk gastouders. De ouder(s) van een kind dat positief test dient/dienen de gastouderopvang te informeren over de besmetting. <https://lci.rivm.nl/Handreiking-contact-en-uitbraakonderzoek-kinderen>

Vanaf 11 april komt de voorrang voor kinderopvangpersoneel op het testen bij de GGD te vervallen. Een gastouder hoeft niet eerst naar een (bedrijfs)arts voor een doorverwijzing; je kunt rechtstreeks een afspraak maken bij de GGD. Zie voor het maken van een corona testafpraak: [Corona testafpraak maken | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#). Zie voor informatie over het doen van een zelftest bij (milde) klachten: [Zelftesten en het coronavirus | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)

Gastouder vangt op in eigen woning (gastouderopvang):

De gastouder heeft een huisgenoot van 4 jaar of ouder met klachten die passen bij corona:

- De huisgenoot doet een zelftest
 - Is de testuitslag negatief? Dan kan de opvang weer plaatsvinden
 - Is de testuitslag positief? Dan kan er geen opvang plaatsvinden totdat de besmette persoon uit isolatie is.
 - Voor eigen kinderen van 0-4 jaar met verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen en/of keelpijn) of die af en toe hoesten geldt een uitzondering; ook als zij niet getest zijn, kan de opvang plaatsvinden. Tenzij zij een nauw contact zijn van iemand die positief is getest op corona. Dan moeten ook kinderen van 0-4 jaar zelftesten bij bovengenoemde klachten. Is de testuitslag negatief? Dan kan de opvang weer plaatsvinden. Is de testuitslag positief? Dan kan er geen opvang plaatsvinden totdat de besmette persoon uit isolatie is.

De huisgenoot van de gastouder is positief getest op corona:

- De huisgenoot gaat in isolatie. Er kan dan geen opvang plaatsvinden. De positief geteste persoon gaat ten minste 5 dagen in isolatie en de klachten moeten daarna ten minste 24 uur helemaal weg zijn. Daarna kan er weer opvang plaatsvinden mits er geen andere persoon in het huishouden positief is.
- **Let op:** let in het geval van een positieve huisgenoot ook op de quarantaineadviezen van de overige huisgenoten. Ook als de positieve huisgenoot uit isolatie is kan er nog een quarantaineadvies gelden voor de gastouder of overige huisgenoten.

Protocol Gastouderopvang

De gastouder heeft een huisgenoot met een quarantaineadvies, bijvoorbeeld omdat de huisgenoot een nauw contact is van iemand die positief is getest op corona:

- Als de huisgenoot in quarantaine tijdens de opvang in een aparte ruimte verblijft én geen contact heeft met ouders en/of andere kinderen die worden opgevangen door de gastouder, kan de opvang plaatsvinden.
- Als de huisgenoot in quarantaine tijdens de opvang niet in een aparte ruimte kan verblijven en/of wel contact heeft met ouders en/of andere kinderen die worden opgevangen door de gastouder kan de opvang niet plaatsvinden.

Gastouder bij de vraagouder thuis (Thuisopvang):

De vraagouder of huisgenoot van >4 jaar van de vraagouder heeft klachten die passen bij corona:

- De vraagouder/huisgenoot doet een zelftest.
 - Is de testuitslag negatief? Dan kan de opvang weer plaatsvinden
 - Is de testuitslag positief? Dan kan er geen opvang plaatsvinden totdat de besmette persoon uit isolatie is.
 - Voor kinderen van 0-4 jaar met verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen en/of keelpijn) of die af en toe hoesten geldt een uitzondering; ook als zij niet getest zijn, kan de opvang plaatsvinden. Tenzij zij een nauw contact zijn van iemand die positief is getest op corona. Dan moeten ook kinderen van 0-4 jaar zelftesten bij bovengenoemde klachten. Is de testuitslag negatief? Dan kan de opvang plaatsvinden. Is de testuitslag positief? Dan kan er geen opvang plaatsvinden totdat de besmette persoon uit isolatie is.

De vraagouder of een huisgenoot van de vraagouder heeft een positieve testuitslag:

- Indien de vraagouder of een huisgenoot van de vraagouder positief test op corona gaat de vraagouder en/of huisgenoot in isolatie. Er kan dan geen opvang plaatsvinden. De positief geteste persoon gaat ten minste 5 dagen in isolatie en de klachten moeten daarna ten minste 24 uur helemaal weg zijn. Daarna kan er weer opvang plaatsvinden mits er geen andere persoon in het huishouden positief is.

NB: let in het geval van een positieve vraagouder ook op de quarantaineadvies van de huisgenoten van de vraagouder. Ook als de positieve persoon uit isolatie is kan er nog een quarantaineadvies gelden voor de overige huisgenoten.

De vraagouder of een huisgenoot van de vraagouder heeft een quarantaineadvies, bijvoorbeeld omdat de vraagouder/huisgenoot een nauw contact is van iemand die positief is getest op corona:

- Als de vraagouder/huisgenoot in quarantaine in een aparte ruimte verblijft én geen contact heeft met de gastouder en/of andere kinderen die worden opgevangen door de gastouder kan de opvang plaatsvinden
- Als de vraagouder/huisgenoot in quarantaine niet in een aparte ruimte kan verblijven en/of wel contact heeft met de gastouder en/of andere kinderen die worden opgevangen door de gastouder kan de opvang niet plaatsvinden.

Risicogroepen:

Gastouders die in een risicogroep vallen of met gezinsleden die in een risicogroep vallen (risicogroep is conform de RIVM lijst, zie [COVID-19 | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](https://www.rivm.nl/nieuws/2020/04/16/covid-19-richtlijnen)), kunnen niet worden verplicht te werken.

Zwanger:

Gastouders die zwanger zijn, hoeven het laatste trimester (vanaf week 28) geen kinderen meer op te vangen.

Protocol Gastouderopvang

Reisadvies:

Voor gastouders die terugkeren uit een verblijf in het buitenland kan aan de hand van de quarantaine reischeck bekeken worden of quarantaine geadviseerd wordt of verplicht is, zie:

[Quarantaine Reischeck COVID-19 | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/quarantaine-reischeck-covid-19)